

2.4.b. Alt Ekstremitte Arter

2.4.b.1. Alt Ekstremitte Femoro-popliteal Seviye

Hakan ÖNTAŞ¹

Giriş

Periferik arter hastalığı, aterosklerozla birlikte görülme oranı sık olan vasküler bir patolojidir. Beraberinde kardiyovasküler patolojilerde eşlik edebilir. Ateroskleroz, periferik arter hastalıklarının en sık görülen etiyolojik nedenidir (1). Alt ekstremitte arteriel patolojilerinin en sık görüldüğü bölge femoro-popliteal seviyedir. İleri yaş (65 yaş üstü %20) (2), diyabet, dislipidemi, sigara içimi, hipertansiyon, otoimmün hastalıklar gibi risk faktörleri ile görülme sıklığı daha da artmaktadır. Periferik arter hastalıklarında klinik olarak hareketle başlayan, istirahatle azalan bacak kaslarında ağrı (intermittan kladikasyo) görülür. Ayrıca ekstremitelerde soğukluk, solukluk ve morarma da görülebilir.

Periferik arter hastalığı akut veya kronik iske miyle görülebilir. Hastalarda semptomlar genellikle darlık derecesine bağlı olarak ortaya çıkar. Fizik muayenede klasik nabız kontrolünün dışında en önemli kriter ayak bileği kol indeksinin (AKİ) ölçülmesidir. AKİ genellikle 0,9 altında olduğu zaman periferik arter hastalığına ait veriler toplanır(3).

Periferik arter hastalığı daha çok kronik formda görülür. Alt ekstremitte kronik iskeminin başlanıç fazında belirgin klinik değişiklikler olmayabilir. Fakat kronik dönemlerde adele atrofisi, kılırlarda dökülme, ayaklarda soğukluk, üşüme ve ülsere görünüm olabilir.

¹ Uzm. Dr., Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi, Kalp ve Damar Cerrahisi Kliniği, maestrohakan@hotmail.com

Kaynaklar

1. Polat A. Periferik Arter Hastalıkları. In: Bozkurt AK, editor. Periferik Arter ve Ven Hastalıkları Ulusal Tedavi Kılavuzu. İstanbul: Bayçınar Tıbbi Yayıncılık; 2021. p. 1-86.
2. Welten GM, Schouten O, Chonchol M, et al. Prognosis of patients with peripheral arterial disease. *J Cardiovasc Surg (Torino)*. 2009;50(1):109-121.
3. Campia U, Gerhard-Herman M, Piazza G, et al. Peripheral Artery Disease: Past, Present, and Future. *Am J Med*. 2019;132(10):1133-1141.
4. Cengiz Köksal ŞTT. In: Ahmet Polat HTA, Cengiz Köksal, Ahmet Kürşat Bozkurt, editor. Arteriyel ve Venöz Sistem Muayenesi. İstanbul: Bayçınar Tıbbi Yayıncılık; 2019. p. 16-32.
5. Aboyans V, Ricco JB, Bartelink MEL, et al. 2017 ESC Guidelines on the Diagnosis and Treatment of Peripheral Arterial Diseases, in collaboration with the European Society for Vascular Surgery (ESVS): Document covering atherosclerotic disease of extracranial carotid and vertebral, mesenteric, renal, upper and lower extremity arteries Endorsed by: the European Stroke Organization (ESO) The Task Force for the Diagnosis and Treatment of Peripheral Arterial Diseases of the European Society of Cardiology (ESC) and of the European Society for Vascular Surgery (ESVS). *Eur Heart J*. 2018;39(9):763-816.
6. Waugh JR, Sacharias N. Arteriographic complications in the DSA era. *Radiology*. 1992;182(1):243-246.
7. Piepoli MF, Hoes AW, Agewall S, et al. 2016 European Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice: The Sixth Joint Task Force of the European Society of Cardiology and Other Societies on Cardiovascular Disease Prevention in Clinical Practice (constituted by representatives of 10 societies and by invited experts) Developed with the special contribution of the European Association for Cardiovascular Prevention & Rehabilitation (EACPR). *Eur Heart J*. 2016;37(29):2315-2381.
8. Akdemir R, Vatan MBI, editors. 2017 Avrupa Kardiyoloji Derneği Periferik Arter Hastalıkları Tanı ve Tedavi Kılavuzunun getirdiği yenilikler 2017.
9. Vlachopoulos C, Terentes-Printzios D, Aboyans V, et al. Angiotensin converting enzyme inhibitors and walking distance: Have we walked the whole distance? *Atherosclerosis*. 2016;252:199-200.
10. Shahin Y, Barnes R, Barakat H, et al. Meta-analysis of angiotensin converting enzyme inhibitors effect on walking ability and ankle brachial pressure index in patients with intermittent claudication. *Atherosclerosis*. 2013;231(2):283-290.
11. Siracuse JJ, Farber A. Is Open Vascular Surgery or Endovascular Surgery the Better Option for Lower Extremity Arterial Occlusive Disease? *Adv Surg*. 2017;51(1):207-217.
12. Bakir ÜA, Onur ŞEN, İhsan. Periferik Arter Hastalıklarında Endovasküler Tedavi. *Türkiye Klinikleri Kalp Damar Cerrahisi - Özel Konular*. 2022;7(2):63-68.
13. İlkyay E, Çelebi ÖÖ, Çelebi S, et al. Kritik Bacak İskemisi Olan Hastalarda Diz Altı Perkütan Balon Anjiyoplasti Sonuçlarımız. 25. 2018.
14. Antoniou GA, Sfyroeras GS, Karathanos C, et al. Hybrid endovascular and open treatment of severe multilevel lower extremity arterial disease. *Eur J Vasc Endovasc Surg*. 2009;38(5):616-622.
15. Mousa A, Abdel-Hamid M, Ewida A, et al. Combined percutaneous endovascular iliac angioplasty and infrainguinal surgical revascularization for chronic lower extremity ischemia: preliminary result. *Vascular*. 2010;18(2):71-76.
16. Polat A. Endovasküler Cerrahiye Giriş Temel Tel ve Kateter Teknikleri. Polat A, editor. İstanbul: Bayçınar Tıbbi Yayıncılık; 2016.
17. Eder SP, Register JL. 10 management considerations for implementing an endovascular hybrid OR. *Aorn j*. 2014;100(3):260-270.
18. Supper I, Catala O, Lustman M, et al. Interprofessional collaboration in primary health care: a review of facilitators and barriers perceived by involved actors. *J Public Health (Oxf)*. 2015;37(4):716-727.